

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 1 oktober 2018

Onderwerp: Onderzoeksopdracht inkomenseffecten/armoedeval

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Uitkeringsgerechtigden die aan het werk gaan zien hun inkomen doorgaans stijgen. Dit kan tot gevolg hebben dat zij niet meer (of nog slechts in beperkte mate) in aanmerking komen voor inkomensafhankelijke regelingen. Inkomensafhankelijke regelingen zijn bijvoorbeeld gemeentelijke regelingen zoals bijzondere bijstand, declaratieregelingen en (kwijtschelding van) gemeentelijke belastingen. Dit probleem staat bekend als de armoedeval. De armoedeval treedt ook op bij landelijke regelingen zoals zorg- en kindertoeslagen. Dit maakt de keus voor werk minder aantrekkelijk. Ook veel (parttime) werkenden met een laag inkomen worden door het dreigende verlies van inkomensafhankelijke regelingen ontmoedigd hun inkomenspositie te verbeteren. De armoedeval vormt een ernstige belemmering in de overgang van uitkeringsafhankelijkheid naar werk en het streven naar een hoger inkomen van (parttime) werkenden. Beide effecten zijn ongewenst.

Middels de nu voorliggende nota ware een onderzoeksopdracht te verlenen aan onderzoeksbureau BMC, teneinde de inkomenseffecten/armoedeval voor Valkenburg aan de Geul inzichtelijk te maken om vervolgens te komen tot mogelijke oplossingsrichtingen ter beperking van de armoedeval

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Zie 1.

3. Relatie met bestaand beleid

De belangrijkste beleidskaders zijn de Participatiewet en het gemeentelijk armoedebelaid.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

De armoedeval is in het algemeen de benaming voor de situatie waarin mensen die in relatieve armoede leven nauwelijks mogelijkheden hebben om die te verbeteren. De armoede is in veel gevallen het gevolg van bepaalde inkomensafhankelijke regelgeving die ervoor zorgt dat men niet in staat is om zijn of haar inkomenspositie te verbeteren. Zodra het uitkomt boven het inkomen waarop de aanspraak op de betreffende inkomensafhankelijke regeling maximaal is, vervalt (een deel van) het recht op die regeling. Van een armoedeval is sprake wanneer een bruto inkomenstoename hierdoor niet of nauwelijks leidt tot een toename van het netto besteedbaar inkomen of zelfs tot een daling daarvan. De armoedeval ontmoedigt mensen met een uitkering een baan te accepteren. Ook de beslissing om te investeren in doorstroming op de arbeidsmarkt door scholing of meer uren te gaan werken wordt door de armoedeval negatief beïnvloedt. Beide effecten zijn niet wenselijk.

Reden waarom aan onderzoeksbureau BMC is gevraagd vrijblijvend offerte uit te brengen teneinde de inkomenseffecten/armoedeval voor Valkenburg aan de Geul inzichtelijk te maken en te komen tot mogelijke oplossingsrichtingen ter vermindering van de armoedeval. Onderzoeksbureau BMC ondersteunt de publieke sector bij het vinden van oplossingen voor veelal complexe vraagstukken en wordt geacht expertise te hebben in dit type onderzoek. De onderzoeksopdracht is tweeledig en luidt als volgt:

Onderzoeksopdracht

1. Maak de inkomenseffecten/armoedeval van de verschillende regelingen voor huishoudens uit Valkenburg aan de Geul met inkomens van 100, 110, 120 en 130% van het wettelijk sociaal minimum inzichtelijk. Hierbij dient een onderscheid gemaakt te worden in de navolgende huishoudtypen:

Alleenstaande

- Alleenstaande tussen de 21 jaar en AOW gerechtigde leeftijd
- Alleenstaande vanaf AOW gerechtigde leeftijd

Alleenstaande ouder

- Alleenstaande ouder tussen de 21 jaar en AOW gerechtigde leeftijd met kinderen (4-12 jaar)
- Alleenstaande ouder tussen de 21 jaar en AOW gerechtigde leeftijd met kinderen (12-18 jaar)
- Alleenstaande ouder vanaf AOW gerechtigde leeftijd met kinderen (4-12 jaar)
- Alleenstaande ouder vanaf pensioengerechtigde leeftijd met kinderen (12-18 jaar)

Meerpersoonshuishoudens

- Meerpersoonshuishouden beide volwassenen 18, 19 of 20 jaar
- Meerpersoonshuishouden één volwassene jonger dan 21 jaar
- Meerpersoonshuishouden tussen de 21 jaar en AOW gerechtigde leeftijd zonder kinderen
- Meerpersoonshuishouden tussen de 21 jaar en AOW gerechtigde leeftijd met kinderen (4-12 jaar)
- Meerpersoonshuishouden tussen de 21 jaar en AOW gerechtigde leeftijd met kinderen (12-18 jaar)
- Meerpersoonshuishouden vanaf pensioengerechtigde leeftijd met kinderen (4-12 jaar)
- Meerpersoonshuishouden vanaf pensioengerechtigde leeftijd met kinderen (12-18 jaar)

2. Inventariseer mogelijke oplossingsrichtingen ter beperking van de armoedeval inclusief consequenties.

Naar aanleiding van deze onderzoeksopdracht staat de volgende vraag centraal:

Wat zijn de effecten van een stijging van inkomen uit arbeid voor het totale netto inkomen van inwoners uit verschillende huishoudtypen met een inkomen van 100, 110, 120 en 130% van het wettelijk sociaal minimum?

Doelstelling onderzoek:

Met het onderzoek wordt beoogd de inkomenseffecten/armoedeval voor huishoudens uit Valkenburg aan de Geul inzichtelijk te maken en te komen tot mogelijke oplossingsrichtingen ter beperking van de armoedeval.

Onderzoeksopzet

De opzet van het onderzoek bestaat uit drie stappen:

Stap 1: De basis.

Stap 2: De berekeningen.

Stap 3: De scenario's (mogelijke oplossingsrichtingen).

Stap 1: De basis:

Doel van de basis is het in kaart brengen van het huidige gemeentelijke armoedebeleid, de landelijke regelingen en belastingvoordelen per huishoudtype met toepassing van een inkomensgrens van 100, 110, 120 en 130%.

Stap 2: De berekeningen:

De gegevens die in stap 1 worden verzameld, worden vervolgens gebruikt voor het opbouwen en invullen van een op maat gemaakt(e) dashboard/rekentool.

Het dashboard maakt zichtbaar wat het effect is van een inkomensstijging uit arbeid voor het totale inkomen van de huishoudtypen met toepassing van de verschillende inkomensgrenzen v.w.b. de gemeentelijke regelingen.

Bij de opbouw van de rekentool worden een aantal variabelen opgenomen (inkomen uit arbeid/inkomensgrens). Door te 'draaien' aan deze variabelen wordt zichtbaar wat het effect is op het totale inkomen van de huishoudtypen vanaf het moment van uitstroom uit de uitkering.

Stap 3: Analyse en scenario's:

Scenario's met maatregelen worden tenslotte nader uitgewerkt. Consequenties van eventuele invoering worden eveneens in kaart gebracht.

De resultaten van de analyse en scenario's worden beschreven en onderbouwd in een separaat rapport met conclusies en aanbevelingen.

5. Samenwerking

Niet van toepassing.

6. Aanbestedingen

De kosten welke gemoeid zijn met de uitvoering van de opdracht bedragen in totaliteit € 15.000 exclusief BTW. Ingevolge het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 van de gemeente Valkenburg aan de Geul volstaat voor opdrachten/diensten met een waarde tot € 25.000 exclusief BTW een enkelvoudige onderhandse offerteaanvraag.

7. Financiën

De uitvoering van de opdracht neemt in totaliteit 180 uren in beslag. De kosten welke hiermee gemoeid zijn bedragen in totaliteit € 15.000 exclusief BTW. De kosten kunnen worden voldaan uit de reserve Sociaal Domein.

8. Communicatie

Na besluitvorming wordt onderzoeksbureau BMC schriftelijk in kennis gesteld.

9. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u

- In te stemmen met de in deze nota genoemde onderzoeksopdracht.
- De onderzoeksopdracht te verlenen aan onderzoeksbureau BMC.
- De hiermee gemoeide kosten ad € 15.000 exclusief BTW te putten uit de reserve Sociaal Domein.

10. Bijlagen

Geen.

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 28 augustus 2018;

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 10 september 2018.

B e s l u i t :

- In te stemmen met de in deze nota genoemde onderzoeksopdracht;
- De onderzoeksopdracht te verlenen door onderzoeksbureau BMC;
- De hiermee gemoeide kosten ad € 15.000,00 exclusief BTW te putten uit de reserve Sociaal Domein.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 1 oktober 2018

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter